

▶ Les 2: Belofte van vergeving en nieuw leven

Het volk Israël en de koperen slang

Thema

God heeft Zijn volk Israël bevrijdt uit de slavernij in Egypte. Hij laat Zijn trouwe zorg voor het volk steeds opnieuw zien. Hij zorgt voor veiligheid, water en voedsel in de woestijn. Maar het volk Israël vertrouwt niet op Gods zorg. Je kunt boos worden op God als je het moeilijk hebt of niet direct krijgt waar je om vraagt. Je kunt ook de dingen die je nodig hebt niet van God verwachten, maar van allerlei andere dingen. Ons geluk ligt in God Zelf, Die voor ons zorgt, zelfs als we het moeilijk hebben. Het volk Israël vertrouwt God niet en is ontevreden met wat God geeft en met God Zelf. Voor straf zendt God slangen onder het volk, waardoor de mensen sterven. Maar als ze om hulp roepen, moet Mozes een koperen slang maken. Als de mensen daarnaar kijken, worden ze genezen. Het is één van beiden: sterven onder Gods toorn of kijken naar de koperen slang. God wil weer verder gaan met het volk. Hij belooft vergeving en nieuw leven (genezing) aan iedereen die naar de slang kijkt. De Bijbel trekt deze lijn door naar de Heere Jezus. In het Nieuwe Testament vergelijkt Jezus Zichzelf met de slang. Zoals Mozes de slang op een stok omhoog hield, zo zal Jezus aan het kruis sterven voor zondaren. Iedereen die naar de Heere Jezus 'kijkt', aan Hem vraagt om vergeving van zonden en om nieuw leven, die ontvangt het. De schat die we ontdekken is vergeving en leven tot in eeuwigheid.

Bijbelgedeelten

Numeri 21:1-9, Johannes 3:14-15

Kernboodschap

God belooft vergeving en nieuw leven.

Bijbelteksten bij de kernboodschap

En zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. (Johannes 3:14-15)

Aanleren Bijbeltekst

Van Hem getuigen al de profeten dat ieder die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangen zal door Zijn naam. (Handelingen 10:43)

Kerntoepassingen

Toepassing niet-gelovig kind: De Heere God belooft jou vergeving van zonden als je in Hem gelooft. Hij wil jou een nieuw leven geven.

Toepassing gelovig kind: Je mag de Heere God iedere dag opnieuw om vergeving van je zonden vragen. Als je in de Heere God gelooft mag je (straks voor altijd) bij Hem zijn. Dat heeft Hij beloofd!

Hulpmiddelen

Vertelplaten

Een voorwerp van koper

Verteloverzicht

1. De mensen mopperen. De woestijnreis duurt lang en is verschrikkelijk!
2. Ze moeten om het land Edom heen. Het duurt nog langer voordat ze in het beloofde land komen. (Numeri 21:4)
3. Elke dag hetzelfde brood, manna, vinden ze ook niet fijn meer. (Numeri 21:5)
4. Mozes en de HEERE zien het. De mensen mopperen.
5. De HEERE geeft straf. Een man valt op de grond en grijpt zijn been vast. Bij hem ligt een giftige slang. Nog even en hij sterft. (Numeri 21:6)
6. Overal zijn slangen. Ook in de tenten.
7. Veel mensen sterven, Mozes ziet het.
8. Mensen roepen tot Mozes: "bid tot de HEERE! We hebben het verkeerd gedaan." (Numeri 21:7)
9. Wat doe jij als je iets verkeerd hebt gedaan?
10. God verhoort het gebed. Mozes moet een koperen slang maken op een paal. (Numeri 21:8)
11. Als mensen naar de slang kijken, worden ze genezen. (Numeri 21:9)
12. De HEERE is goed.
13. De Heere Jezus is gestorven aan het kruis. Daardoor kunnen je zonden vergeven worden. (Johannes 3:14-15)
14. Iedereen die naar Hem kijkt, in Hem gelooft, zal leven.

Uitleg en achtergrondinformatie

Intro Na bijna veertig jaar loopt de woestijnreis ten einde. Vanuit het bronnengebied van Kades wil Mozes oostwaarts door het gebied van de Edomieten trekken. Edom, notabene Israëls broedervolk, ontzegt Israël de doorgang door hun land. Het volk wordt daarom gedwongen een omweg te maken. Eerst reist het volk nu naar Hor, waar Aäron sterft (Numeri 20).

Numeri 21:1-9

Vers 1 De gang van Israël naar het beloofde land zorgt voor onrust bij de Kanaänitische volken. Harad was één van de stadskoninkrijken van Kanaän. ‘Die in het Zuiderland woonde’ doelt op de plaats binnen het land Kanaän. De stad lag noordelijk ten opzichte van het kamp van de Israëlieten. ‘De weg van Atharim’ verwijst vermoedelijk naar de route die de verspieders in Numeri 13 hebben gevolgd.

Vers 2 Het verbannen van steden betekent dat men alle mensen doodt en de veroverde goederen aan de dienst van de HEERE ter beschikking stelt.

Vers 3 De naam Horma, die na de overwinning aan de plaats gegeven wordt, betekent ‘verbannen’. We lezen deze naam ook in Numeri 14:45, waar het volk eigennuttig het land probeert te veroveren. In Jozua 12:14 is deze plaats opgenomen in de rij met overwonnen koningen en in Richteren 1:17 wordt vermeld hoe Juda en Simeon daar gezamenlijk opnieuw de Kanaänieten verslaan.

Vers 4 De reis naar het land Kanaän wordt nu voortgezet. Zoals in de intro gezegd, moet het volk vanwege Edom een omweg maken. Ze gaan in de richting van de Schelfzee, waarmee hier de golf van Eilat wordt bedoeld. Het volk wordt ongeduldig en dat is wel begrijpelijk als we beseffen dat het volk nu zuidwaarts de woestijn weer ingaat, terwijl ze met hun overwinning op Harad in het noorden juist tot in het land Kanaän waren doorgedrongen.

Vers 5 Opnieuw uit het volk zijn ontevredenheid tegen Mozes, maar nu wordt met hem ook God in één adem genoemd. In Numeri 14:3 wordt de HEERE nog na Mozes en Aäron verweten het volk naar een te sterk land gevoerd te hebben. Nu echter worden Mozes en God direct op één lijn genoemd en als de verantwoordelijken ter verantwoording geroepen. Bovendien is Aäron kort hiervoor gestorven, dus Mozes staat er als leider van het volk nog meer alleen voor.

Vers 6 Nergens is te lezen dat God de klachten van het volk op welke wijze dan ook honoreert. De klacht over het manna doet ook blijken dat er van daadwerkelijke honger geen sprake is, maar dat het volk de dagelijkse omstandigheden, met als druppel de omweg, gewoon zat is. De slang werd in het gehele oude Nabije Oosten gevreesd. Daarnaast had hij ook een belangrijke, tegenstrijdige symboolfunctie. De slang gold als symbool voor zowel negatieve zaken als chaos en dood, alsook voor positieve zaken als soevereiniteit, leven, vruchtbaarheid en wijsheid.

Vers 7 Evenals bij de beschuldiging worden ook in de schuldbelijdenis Mozes en de HEERE genoemd. Het is voor de mensen duidelijk dat deze slangenplaag een straffende daad van God is. Hij is het dus ook Die hen van de slangen verlossen kan. Weer doet Mozes voorbede voor het volk. Niet voor niets wordt hij in Numeri 12:3 de zachtmoedigste van alle mensen genoemd.

Vers 8 Zoals het volk alleen via Mozes communiceert, zo spreekt ook de HEERE alleen Mozes rechtstreeks aan. Het gebed van het volk, uitgesproken door Mozes, wordt ten dele verhoord. God neemt de slangen niet weg. De Israëlieten worden nog steeds gebeten, maar de dodelijke gevolgen van de slangenbeet worden tenietgedaan. Daarvoor is het wel nodig te geloven dat het zien op de slang levensreddend is. Het volk moet op de slang zien om te blijven leven. Opvallend is daarbij dat de slang, die in de voorgaande verzen nog het symbool is van oordeel en dood, nu het symbool wordt van het leven. In dit gedeelte komen deze tegenovergestelde symboolfuncties dus naast elkaar te staan.

Vers 9 Mozes plaatst deze slang op een staak, zichtbaar voor iedereen. Of alle gebeten Israëlieten daadwerkelijk het bevel van de HEERE hebben opgevolgd, vermeldt de tekst niet. Wel is duidelijk dat Gods belofte bewaarheid wordt: iedereen die wordt gebeten, maar vervolgens naar de slang kijkt, blijft in leven.

Extra In 2 Koningen 18:4 lezen we hoe koning Hizkia 'de koperen slang die Mozes gemaakt had' verbrijzelt. De koperen slang is een eigen leven gaan leiden en wordt als cultisch object vereerd. In de geschiedenis van Numeri 21 had hij slechts een symbolische functie. Niet de slang zelf gaf genezing, maar door het vertrouwend zien op de slang, bleef iemand die gebeten was in leven. Nu ze als afgodsbeeld wordt vereerd, ziet Hizkia zich genoodzaakt hem te vernietigen.

Johannes 3

Vers 14-15 In het Nieuwe Testament komt de koperen slang opnieuw terug. In Johannes 3:14 vergelijkt Jezus Zichzelf met deze slang. Zoals de slang in de woestijn werd verhoogd tot redding van hen die geloofden dat ze bleven leven wanneer ze naar hem keken, zo zal Jezus verhoogd worden, 'opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' (Johannes 3:15) Wat deze verhoging precies inhoudt, blijkt uit het verdere van het Evangelie naar Johannes. In Johannes 12:32-33 spreekt Jezus opnieuw van Zijn verhoging, daarmee doelend op Zijn wijze van sterven. Jezus wordt verhoogd aan een kruis, zodat een ieder die in geloof zijn ogen op Hem, op dat kruis richt, zal leven tot in eeuwigheid.

Tip Zoek de route van de woestijnreis op internet op om te zien hoe het volk Israël heeft gereisd. Wellicht zit er ook een kaartje achterin je Bijbel.

Vertelling

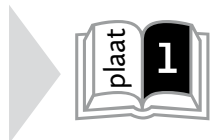
Inleiding

Ben je weleens zo ziek geweest dat je naar de dokter moest? Wat zei de dokter tegen je? Wat moest je doen? In bed blijven? Binnenblijven? Heb je dat ook gedaan? Wat ben je dan blij als je weer beter bent! Kan de dokter beloven dat je weer beter wordt? Niet altijd. De mensen in de vertelling waren heel erg ziek en werden op een heel bijzondere manier beter.

Tip: je kunt ook een objectles als inleiding gebruiken. Zie hoofdstuk 7.8.

Kern

“Bah, ik heb helemaal geen zin meer in de reis naar Kanaän!” Mopperend lopen de mensen naast elkaar. Mannen, vrouwen, kinderen. Ze lopen door de woestijn. Het is warm, overal ligt zand en steen. Dat loopt moeilijk. En ze hebben al zo ver en lang gelopen! Er is ook al zoveel gebeurd onderweg.

De mensen die hier lopen, horen bij het volk Israël. Een grote groep mensen die op weg is naar een land dat het ‘Belofde land’ heet. Het land Kanaän. Ze komen uit Egypte. In dat land moesten ze hard werken als slaven. En de Heere God zei: “Ik ga jullie daarvan bevrijden en jullie brengen naar een land waar het goed is. Een land waar jullie mogen wonen.”

Maar het volk Israël is al zo lang onderweg. Ze zijn nog steeds niet bij het Belofde land. Sommige mensen geloven er al niet meer in. Ze worden boos op Mozes. Mozes is de leider van het volk. Hij heeft al die mensen uit Egypte meegenomen de woestijn in. Maar als ze boos worden op Mozes, worden ze ook boos op God. Want de Heere God heeft Mozes deze opdracht gegeven.

Als ze steeds dichterbij het land Kanaän aankomen, moeten ze nog door één land heen. Daarna kunnen ze in Kanaän gaan wonen! Ze kijken ernaar uit. Bijna zijn ze er! Het land waar ze doorheen moeten is Edom. Maar de koning van Edom zegt: “Jullie mogen hier niet doorheen gaan.” Nu duurt het allemaal nog langer voor ze er zijn! Ze hebben er helemaal geen zin meer in.

Elke dag krijgen ze brood van de Heere God. Ze vinden het niet lekker meer. Ze zouden best iets anders willen. En zo mopperen ze maar verder. Ze denken er niet over na hoe goed God voor hen is en hoe Hij hen helpt. Dat zijn ze vergeten...

Mozes hoort en ziet het. De HEERE ziet het ook. Het gaat de hele tijd door. “Ik wil dat we in Egypte waren gebleven”, zegt iemand. “Waren we maar nooit op reis gegaan”, zegt een ander. Het hele volk klaagt. Ze staan voor Mozes. Hun gezichten staan boos en ze zeggen: “Moeten we nu hier in de woestijn sterven? Er is hier niets. Geen lekker eten, het water raakt op.” En zo gaan ze nog wel even door.

Dank jij de Heere voor het eten wat je krijgt? Of mopper jij ook weleens op het eten? De Heere geeft je elke dag eten en drinken. Hij zorgt voor je. Alles wat je krijgt, is gegeven door Hem. Dank Hem daarvoor!

Kijk eens wat daar gebeurt! Er valt plotseling een man op de grond. Hij grijpt zijn been vast. Je ziet aan zijn gezicht dat hij pijn heeft. Dichtbij zijn been ligt een slang. Een giftige slang. Deze slang heeft hem gebeten. Hij schreeuwt het uit. Hij voelt een brandende pijn in zijn been. Hij wordt steeds zieker en zieker. Nog even en dan sterft hij. Zo gevaarlijk is het om door die giftige slang gebeten te worden.

Maar hij is niet de enige. Er vallen steeds meer mensen op de grond. Er zijn heel veel slangen die tussen de mensen door kruipen. Heel veel mensen worden gebeten. De slangen bijten iedereen die ze tegenkomen. Nergens zijn de mensen veilig. Ook niet in tenten waar ze zich proberen te verschuilen. Ze komen overal en bijten mannen, vrouwen en kinderen. Er is geen dokter in de buurt die iets kan geven tegen het gif, zodat de mensen beter worden. Ze weten: we moeten sterven. Niemand kan ons beter maken. Mozes ziet wat er gebeurt. Het gaat allemaal zo snel! Zelf wordt hij niet gebeten door een slang. Hij vindt het zo erg om te zien dat er zoveel mensen worden gebeten en sterven. Weet je hoe het komt dat de mensen gebeten worden? Ze worden gestraft, omdat ze ongehoorzaam zijn. Ze luisteren niet naar de Heere God. De Heere God is goed en heeft altijd het beste met je voor. Het gaat niet altijd zoals je misschien zelf zou willen, maar Hij weet wat goed voor je is. En dat is het volk Israël vergeten. Ze zijn boos op God en teleurgesteld. Ze zijn Hem ongehoorzaam en vergeten Hem te danken. Daarom worden de mensen gestraft. Mozes weet ook dat dit een straf is.

Mozes kijkt naar de mensen. Ze roepen naar hem: “Mozes! Bid tot de HEERE, want wij hebben het verkeerd gedaan. Wij hebben gemopperd op de HEERE en dat is zonde, dat is verkeerd.” Ineens zien de mensen wat ze hebben gedaan. Dat ze niet hebben geluisterd en niet meer op God vertrouwden. Ze hebben God verdriet gedaan.

➔ *Welke zonden kunnen wij doen?*

Misschien heb je daar nog wel nooit over nagedacht. Je kunt verkeerde dingen doen als je niet luistert naar je ouders. Als je een klasgenoot plaagt. Of als je niet luistert naar de Heere God. Je leeft dan niet zoals God het heeft bedoeld. God wil dat je Hem het allermeeste liefhebt en net zoveel van anderen houdt als van jezelf. Maar heel vaak doe je dat niet. Bid je dan ook tot de Heere en vraag je of Hij je wil vergeven? Als je dat nog nooit hebt gedaan, mag je dat zeker doen! De Heere God luistert altijd als je Hem om vergeving bidt. Dat wil het volk Israël ook. Ze willen dat de HEERE hen vergeeft. Weet je wat vergeving is? Vergeven is dat iets helemaal weg is en je er niet meer aan denkt. Zoals een whiteboardwisser alle zwarte krassen op het whiteboard wegveegt. Je ziet er niets meer van terug. Als je daar straks meer over wilt weten of als je daar vragen over hebt of als je daar zomaar even over door wilt praten, dan mag je straks naar mij toekomen. Ik zit dan daar en als jij dan komt, weet ik dat je hierover met mij wilt praten.

Mozes hoort dat het volk om vergeving vraagt. Vol medelijden kijkt hij hen aan. Dan heft hij zijn handen naar de hemel op en bidt: “HEERE, we hebben niet geluisterd naar U. We zijn ongehoorzaam geweest. Wilt U de slangen alstublieft wegnemen?” Mozes bidt voor de mensen. Hij vraagt om vergeving. De HEERE luistert naar het bidden van Mozes en Hij zegt tegen hem: “Maak een slang van koper. En maak die slang vast aan een paal. Zet deze paal in de grond, dan kan iedereen die slang zien. En als de mensen omhoogkijken naar de slang, zal Ik hen genezen. Dan hoeven ze niet te sterven, maar zullen ze blijven leven.”

➔ *Laat de kinderen zien wat koper is.*

Mozes gaat aan het werk. Snel maakt hij een koperen slang vast aan een paal en zet de paal in de grond. Daar staat de slang. Iedereen kan hem zien! Dan roept Mozes: “Kijk naar deze slang! De HEERE heeft het gezegd: iedereen die naar deze slang kijkt, zal blijven leven!” De Israëlieten moeten kiezen: of kijken naar de koperen slang en beter worden of niet vertrouwen op God en sterven.

Een zieke vrouw tilt haar hoofd iets omhoog en kijkt naar de slang. Meteen voelt ze het: de pijn is weg, ze is weer beter! Iets verder helpt een moeder haar zieke zoontje. Ook hij kan nu naar de slang kijken en ook hij wordt weer beter! Steeds meer mensen worden genezen. In de Bijbel staat dat ook geschreven:

➔ *Lees Numeri 21:9 voor: Toen maakte Mozes een koperen slang en zette hem op de staak (stok). En het gebeurde als de slang iemand beet dat hij naar de koperen slang keek en in leven bleef.*

toepassing

Wat een wonder! De mensen hadden zonden gedaan. Ze waren ver bij God vandaan. Er zijn mensen gestorven, maar de HEERE heeft ook gezorgd voor een reddingsmiddel.. Hij geneest de mensen die naar de koperen slang kijken, wat is God goed!

God belooft de mensen vergeving en nieuw leven als ze naar de slang kijken. En het gebeurt ook! Ook jij hebt vergeving nodig. Want de verkeerde dingen in je leven (weet je nog wat we net hebben opgenoemd?) passen niet bij God. Wij passen niet meer bij God. Want God is goed. Hij heeft nog nooit iets verkeerd gedaan. Hij is boos op de zonden die we doen. Door die zonden hebben we straf verdiend. Weet je wat zo bijzonder is? De Heere Jezus is naar de aarde gekomen. Hij heeft gezegd: "Ik wil die straf dragen die de mensen hebben verdiend." En Hij kwam om de straf te dragen voor de zonden van de mensen. Hij moest daarvoor sterven aan het kruis.

Alleen zo kunnen de zonden van de mensen vergeven worden en kunnen mensen weer gelukkig worden. De Heere Jezus heeft laten zien hoeveel liefde God tot mensen heeft. God wil zo graag dat je Hem vertrouwt, in Hem gelooft. Geloof jij in Hem? Denk nog eens aan de slang. Die werd op een stok geplaatst. Het leek ook wel een kruis. Zo is de Heere Jezus ook gestorven aan het kruis. Je mag ook kijken naar de Heere Jezus. Hij wil je nieuw leven geven. Leven voor altijd bij Hem. Dan ben je echt schatrijk! Wat een mooie belofte van God. Dat staat ook heel mooi in de Bijbel geschreven:

➔ *Lees Johannes 3:14-15 voor: En zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.*

Als je niet in de Heere Jezus gelooft, ga je verloren, staat hier in de Bijbel. Dan mag je niet voor altijd bij de Heere zijn, maar ben je voor altijd ver bij Hem vandaan. Het is zoals de mensen die niet naar de slang willen kijken. Zij sterven door het gif van de slang. Maar alle mensen die naar de slang kijken, worden genezen. Wat is God goed! Alle mensen die naar de slang kijken, worden genezen. Wat is God goed! Hij zorgt weer voor het volk. Zo blijft Hij ook voor jou zorgen.

Slot

Weet je nog dat ik aan het begin vroeg of je weleens naar een dokter bent geweest? Hij kan niet altijd beloven dat je beter wordt. Op aarde wordt niet altijd iedereen beter. Maar als je in de Heere Jezus gelooft, mag je weten dat het toch goed komt. Misschien niet op de aarde, maar straks in de hemel. Daar is geen ziekte, zonde, verdriet en pijn. Daar mag je voor altijd bij de Heere God zijn.

